

[1. Nieder-Österreich: oberhalb Rothenhof bei Stein (Krems)
2. Nieder-Öst.: bei Spitz a. d. Donau]; 3. Siebenbürgen: Comitatus Csik, in Felsspalten des Berges «Ösém teteje» bei Balánbánya, auf Gneiss ca. 1300 m. 26. VII. 1911 legit Dr. A. von DEGEN (determin. Schiffner).

Egyik megjegyzésben (p. 37)
SCHIFFNER professzor 3 érdekes
májmosha termőhelyét közli:

In einer Bemerkung erwähnt
Prof. SCHIFFNER neue Standorte
von drei folgenden Lebermoos-
sen:

1. *Riccia sorocarpa*, *typica*! c. fr. — 2. *Riccia Bischoffii* Hüb.
ster. — 3. *Grimaldia barbifrons* reich. fr. Der Standort ist:
Mittel-Ungarn: Hügel «Sárhegy» bei Gyöngyös am Fusse der
Mátra, Südwestseite, Trachyt, ca 300 m. 24. III. 1912 leg. JUL.
BAUMGARTNER.

7.

Rouppert K.: Grzyby, zebrane w Tatrach, Beskidze zachodnim i no Pogórze. (In der Tatra, den westlich. Beskiden und auf Podgorze gesammelte Pilze). Spranozd. Komis. fizyogr. Akad. Krakow. XLVI. 1912. 21. p. mit fig. (Polnisch).

A czimben megjelölt vidé-
kekről 253 fajta sorol fel, me-
lyek közül újak:

Es werden 253 Arten aus
diesen Gebieten aufgezählt.
Neue Arten:

Ascochyta Bieniaszi (auf Delphin. oxysepalum), *Septoria Ribis*
forme *tatica* (Blätter v. *Ribes alpinum*), *Sphaeronaemella Kulczynskiana* auf abgestorbenen *Hydnum* — u. *Agaricus* — Arten in der
Waldregion der Tatra.

D.

A M. K. Term.-tud. Társulat növénytani szakosztályának
1912. november hó 13-án tartott ülése. — Sitzung d. bot.
Sektion d. Kön. ung. naturwiss. Gesellschaft am 13. No-
vember 1912.

1. Wagner János «*Még egy-
szer a deliblatai Fritillaria.*»
(Lásd a M. B. L. ezen számának
131. oldalán levő ismertetést).

2. Dr. Tuzson János «*Nö-
vényföldrajzi megjegyzések*» ezi-
men tart előadást. (V. ö. lapunk
ezen számának 132. oldalával.)

Wagner János felszólalásá-
ban kijelenti, hogy nem fogad-
hatja el az előadónak a steppe-
növények vándorlásának írá-

1. Joh. Wagner spricht
«*Nochmals über die Deliblata
Fritillaria.*» (Vgl. Seite 131.
dieser Nummer.)

2. Dr. Joh. Tuzson hält
unter dem Titel «*Pflanzen-
geographische Bemerkungen*»
einen Vortrag. (Vergl. S. 132.)

Hiezu bemerkt J. Wagner
dass er weder der vom Votr.
aufgestellten Theorie der Wan-
derung der Steppenpflanzen

nyára vonatkozó elméletét, sem pedig a Pruth-folyót, mint növénygeographiai választóvonalat. Nem tartja bebizonyított-nak pl., hogy az *Artemisia latifolia* nyugatról vagy délnyugatról vándorolt volna be hozzánk és innen Oroszország keleti részébe, ahol nagyobb mennyiségben terem.

A Pruth-folyó által képezett növénygeogr. határvonal már a priori valószínűtlen, részben mert kis folyó, részben pedig mivel jelentéktelen dombvidéken folyik keresztül. A természetes határvonal a Kárpátok hegylánca volna.

Dr. Lengyel Géza előadja, hogy felszólalására nem a polémia vágya, hanem az a tény készítette, hogy előadó néhány oly nézetének adott kifejezést, melyek teljesen ellenkeznek a hazánk s a környező területek flórájáról szóló mai ismereteinkkel s az idevonatkozó irodalmi adatokkal.

Igy csatlakoznia kell ahhoz más helyen kifejezett nézethez, mely a hazánk területéről eltűnt oligocaenkori génuszok előadó által összeállított sorozatában kifogásolja a *Castanea*, *Vitis*, *Celtis*, *Ilex* és *Smilax* beállítását. Mert ha a *Castanea* és *Vitis* őshonosságáról lehet is vitába bocsátkozni, de azt az állítást, hogy a *Smilax*, *Celtis* és *Ilex* génuszok eltűntek volna a mai flórából, semmiféle

(von West nach Ost), noch auch dessen Ansicht, nach welcher der Flusslauf des Pruth eine pflanzengeogr. Grenzlinie bilden soll, beipflichten könne. Er hält es für ganz unwahrscheinlich, dass z. B. *Artemisia latifolia* von Westen oder Südwesten nach Ungarn und erst von hier nach dem Osten Russlands gewandert sei, wo sie dann eine grössere Verbreitung erreicht hätte.

Dass der Flusslauf des Pruth eine pflanzengeogr. Grenzlinie bilde, ist schon a priori unwahrscheinlich z. T., weil ein so kleiner Fluss kein grösseres Hindernis bei der Verbreitung der Pflanzen bildet, z. T. aber, weil er zwischen unbedeutenden Hügelreihen verläuft. Eine natürliche Grenzlinie bildet hingegen der Karpathenbogen.

Dr. Géza Lengyel bemerkt zu dem Vortrag, dass der Vortragende *Castanea*, *Vitis*, *Celtis*, *Ilex* und *Smilax* ganz irrtümlich als heute aus der ungarischen Flora verschwundene, nur aus dem Oligocaen bekannte Gattungen anführt. Man könne über das Indigenat von *Castanea* und *Vitis* streiten, dass aber *Smilax*, *Celtis* und *Ilex* verschwunden seien, kann man durch gar keine Erklärung beweisen. *Smilax* ist ja eine häufige Pflanze des ungar.-kroatischen Litorales, *Celtis* aber ein so charakteristischer Baum des unteren Donautales, dass er infolge seines häufigen Auftretens ein viel besseres Charakteristikum der recenten Flora bildet, als so manche der vom Vortr. erwähnten

magyarázgatásokkal támogatni nem lehet. Hiszen a *Smilax* a magyar-horvát tengerpartnak gyakori növénye, a *Celtis* pedig az Alduna vidékének oly jellemző fája, hogy tömeges előfordulásával sokkal jellemzőbben lép fel, mint számos a szerző által a recens flóra jellemzésére felhozott növényfaj. Az *Ilex* nek is egy egész sor termőhelyét ismerjük (Aradmegye, Bácsbodrogmegye, Szlavónia, Horvátország, Zágráb vidéke, Kalnik, Ivančica, Klek, Velebit).

Tuzson kifogásolja, hogy KERNER felsorolásában az Alföld jellemző növényeiből egy egész sor hiányzik. Felszólaló erre megjegyzi, hogy úgy a *Festuca vaginata*, mint az *Astragalus exscapus* megvan már KERNER-nél is, szintúgy az előadó által hiányzónak vélt alföldi halophyták is (Lásd Veg. der Donauländer: Formation des salzauswitternden Bodenscz. fejezetet), melyek sorában KERNER több olyan igen jellemző fajt is felsorol, melyet előadó nem említ (*Lepidium crassifolium*, *Cyperus pannonicus* stb.).

Előadó a csernozjom-steppék növényei között említi a *Vicia pectat.* mit olyant, mely nálunk nem fordul elő. holott ez Jásznagykunszolnok, Hajdu és Csanádmegye számos helyéről már régen ismeretes. Sőt előfordulása némely helyen oly tömeges, hogy exsiccata részére is meg lehetett gyűjteni. (Lásd KERNER, Flora exsicc. stb. Nr. 3201).

A kalmüksteppék nálunk

Pflanzenarten. Auch von *Ilex* kennen wir eine ganze Reihe von Standorten (Kom. Arad, Bács-Bodrog, Slavonien, Kroatien, Umgebung von Zagreb, Kalnik, Ivančica, Klek, Velebit). Tuzson bemängelt, dass bei KERNER eine ganze Reihe von charakteristischen Pflanzen des Tieflandes fehle. Hierauf ist zu erwidern, dass sowohl *Festuca vaginata* als *Astragalus exscapus* schon von KERNER erwähnt werden; auch andere vom Votr. als fehlende bezeichnete Arten sind von KERNER unter die Halophyten in die Formation des salzauswitternden Bodens (vgl. Veg.-Verh. d. Donauländer) aufgenommen; ja KERNER hat doch noch so manche andere Art angeführt, die sehr charakteristisch ist (z. B. *Lepid. crassifolium*, *Cyperus pannonicus*), die aber der Votr. nicht erwähnt. Der Votr. rechnet *Vicia pectat.* unter die Pflanzen der Tschernosjom-Steppe, welche bei uns nicht vorkommen, während diese Art doch aus den Komitaten Jásznagykunszolnok, Hajdu und Csanád von mehreren Standorten bekannt ist; an manchen kommt sie so zahlreich vor, dass sie in KERNER's Flora exsiccata Austro-Hungarica (Nr. 3201) ausgegeben werden konnte.

Die Behauptung des Votr.,

hiányzó fajaira vonatkozólag felszólaló nem fogadhatja el előadó azon állítását, hogy a *Linaria odora*, mely Poroszország legészakkeletibbrészből (Hátsó Pomméria) s a *Dianthus leptopetalus*, mely a Fekete tenger vidékéről ismeretes «*Europa déli és nyugati részén el van terjedve*». Ezt azt utóbbi állítást a *Phlomis pungens*-re és *Hypecoum caucasicum*-ra sem lehet elfogadni, hanem csak a *Ph. Herba venti*, illetve a *Hypecoum pendulum*-ra vonatkoztatva.

Előadó cikkében a Pruth folyót jelölte meg, mint fontos növénygeographiai választvonalat, melynek mentén számos növény éri el nyugat felé az elterjedési határát. Az elhangzott kifogásokra mai előadásában hajlandó ugyan megengedni, hogy 1—2 faj átlépi kissé nyugat felé hatolva a Pruthot vagy lejut a Dobrudsáig, de szerinte ez a Pruth növénygeogr. jelentőségére nincsen nagyobb befolyással, mert a fontosabb fajok itt érik el nyugati határukat.

Felszólaló ezzel szemben réámutat arra, hogy a Tuzsok felsorolásában foglaltak közül a *Tulipa Biebersteinii* Moldovában, *Gypsophila trichotoma* és *altissima* Galíciában, *Dianthus pseudarmeria* Romániában, Bulgáriában és Szerbiában, *Eronymus nana* Moldovában, *Rhododendron flavum* (melyről szerző más helyen «*Azalea pontica*» néven beszél!!) Galíciában, *Serratula coronata* L. (s. a.) Erdélyben fordul elő. *Silene supina* és *Gypsophila*

dass von den bei uns fehlenden Pflanzen der Kalmückensteppe *Linaria odora* (die nur in den nordöstlichsten Teilen von Preussen, Hinterpommern vorkommt) und *Dianthus leptopetalus*, der aus dem Gebiet des Schwarzen Meeres bekannt ist, «in den südlichen und westlichen Teilen Europas verbreitet sei», kann man nicht acceptieren, da sie mit der tatsächlichen Verbreitung dieser Arten im Widerspruch steht: auch bezüglich *Phlomis pungens* u. *Hypecoum caucasicum* kann sie nicht als stichhältig anerkannt werden, höchstens im weitesten Sinne, nämlich auf *Ph. herba venti* resp. *Hypecoum pendulum* bezogen. Der Votr. hat in seinem Artikel den Pruthlauf als eine Scheidelinie aufgestellt, längs welcher zahlreiche Pflanzen angeblich ihre Westgrenze erreichen. Im Laufe des heutigen Vortrages gibt der Votr. zwar zu, dass 1—2 Arten gegen Westen die Pruthlinie etwas überschreiten, oder bis zur Dobrogea vordringen; doch soll nach dem Votr. dies für die Bedeutung der Pruthlinie nicht von Belang sein, da ja die wichtigeren Arten hier doch ihre Westgrenze finden. Das dies nicht der Fall ist, beweist, dass *Tulipa Biebersteiniana* in Rumänien, *Gypsophila trichotoma* und *altissima* in Galizien, *Dianthus Pseudarmeria* in Rumänien, Bulgarien und Serbien, *Eronymus nana* in Rumänien, *Rhododendron flavum* (welches der Votr. an anderer Stelle «*Azalea pontica*» nennt!!) in

glomerata pedig egészen a Vaskapuig hatol. A *Corydalis Marshalliana* Romániában a Kárpátok egész láncolata mentén, így Sinajában is előfordul, ami valószínűvé teszi az erdélyi adat helyességét is, ezenkívül ismeretes még Hercegovinából.

Ezt a jegyzéket még ki lehet egészíteni egy sor olyan növényvel, melyek a Balkánfélszigeten, Bulgáriában messze föbb hosszúsági fokkal nyugatabbra hatolnak a Pruth vonalától, nem is szólva a *Statice caspia*-ról, mely még Dalmáciából, Olasz-, Francia- és Spanyolországból, tehát Európa legnyugatibb részéből is ismeretes. Mindezek tehát eléggé erélyesen szólnak a Pruth-vonal-elmélet tarthatatlansága ellen.

Felszólaló kifogásolja a *Crocus reticulatus* STEV. szerepeltetését hazánkból. Ha előadó összeveti a krími (= *C. susianus* M. B.) növény sárgás-vere virágját a hazai növény (= *C. variegatus* Hoppe et Hornsch.) kékes fehéresikos leplelével, úgy azonnal meg fog győződni arról, hogy ezzel milyen tévedés csúszott be még az újabb irodalomba is.

Hogy a *Rosa acicularis*, *Carex loliacea*, *Stellaria crassifolia* stb. stb. északi elterjedésű növényeket keleti származásúnak vegyük, arra semmi okunk és bizonyítékunk sincs.

Nem tartja felszólaló szerencsés gondolatnak azt, hogy

Galizien, *Serratula coronata* (s. a.) in Siebenbürgen vorkommt, *Silene supina* und *Gypsophila glomerata* bis zum Eisernen Tor der Donau, endlich *Corydalis Marshalliana* in Rumänien bis zum Fuss der Karpathen vordringt (wodurch auch die siebenbürgische Angabe sehr wahrscheinlich wird), ja auch in der Herzegovina gefunden worden ist.

Diese Liste könnte noch mit Arten ergänzt werden, die auf der Balkanhalbinsel, insbes. in Bulgarien (um mehrere Längengrade) weit westwärts über die Pruthlinie vordringen, von *Statice caspia* gar nicht zu reden, die über Dalmatien, Italien, Frankreich bis Spanien, also bis zu den westlichsten Teilen Europas verbreitet ist. Alles dies spricht für die Unhaltbarkeit der Pruth-Linien-Theorie.

Echter *Crocus reticulatus* STEV. (*C. susianus*) kommt in Ungarn überhaupt nicht vor; wenn der Vortragende unsere Pflanze mit weiss-lila gestreiften Blüten (*C. variegatus* Hoppe u. Hornsch.) mit dieser gelbblühenden Art verglichen hätte, so hätte er sich überzeugen können, dass auch in der neuesten Literatur irrthümliche Angaben über diese Art zu finden sind. Es liegt gar kein Grund und Beweis vor, *Rosa acicularis*, *Carex loliacea*, *Stellaria crassifolia* u. a. im Norden verbreitete Arten als östliche zu betrachten.

Auch war es ein unglücklicher Gedanke, ein Gebiet

szerző illyriai flóraidéknek nevez oly területet (Moesia), melynek az «Illyria»-fogalomhoz nincs köze s így oly félreértésekre ad alkalmat, hogy jellemző illyriai növényekként szerepelnek (*Rhododendron Kotschyi*, *Dianthus leptopetalus*, *Achillea tomentosa*!!*) stb.) olyanok, melyek az «Illyria» név alatt összefoglalt területen elő sem fordulnak.

Szerző egy súlyos tévedésére kell felszólalónak rámutatni akkor is, midőn felhívja a figyelmet arra, hogy az általa felállított horvát-szlavon flórkörnyéket oly növényekkel jellemzi, melyek ott (v. ö. Tuzsón térképét: F. 2) egyáltalában elő sem fordulnak. Ilyenek pl. *Spiraea cana*, *Lonicera glutinosa*, *Ribes pallidigemmum*, *Rhamnus fallax*, *Digitalis laevigata* stb. stb. Ez a hiba BORBÁS Balaton flórája egyik fejezetének helytelen átvétele folytán csúszott be.

DR. LENGYEL GÉZA azzal végzi felszólalását, hogy a Tuzsón előadásából csupán néhány passzust ragadott ki, azokra oly czéllal reflektálandó, hogy megmutassa, mennyiben állja meg a helyét előadónak az az állítása, hogy a munkájáról megjelent kritika (l. M. B. L. 1912 : 81) felületes és a

(Moesien) als illyrisches zu bezeichnen, welches mit Illyrien eigentlich nichts zu tun hat; eine solche Bezeichnung musste zu solchen Irrtümern führen, wie sie der Vortr. durch Anführung von *Rhododendron Kotschyi*, *Dianthus leptopetalus*, *Achillea tomentosa* (!!*) etc. als *illyrische* Elemente begangen hat, welche auf «illyrischem» Gebiete überhaupt gar nicht vorkommen.

Der Vortr. hat auch einen groben Irrtum dadurch begangen, dass er ein von ihm als «kroatisch - slavisches» bezeichnetes Gebiet (auf seiner Karte : F. 2) mit Pflanzenarten charakterisieren will, die auf dem so bezeichneten Gebiet überhaupt nicht vorkommen (wie *Spiraea cana*, *Lonicera glutinosa*, *Ribes pallidigemmum*, *Rhamnus fallax*, *Digitalis laevigata* etc. etc.), ein Irrtum, der ihm durch unrichtige Einstellung einer in BORBÁS Flora des Balaton befindlichen Florenliste unterlaufen ist.

DR. LENGYEL beschliesst seine Ausführungen mit der Bemerkung, dass er aus dem Vortrag nur einige Stellen herausgegriffen und diese nur deshalb kritisch beleuchtet habe, um darzulegen, dass die Behauptung des Vortragenden, dass die über seine Arbeit erschienene Kritik (Ung. Bot. Bl. 1912 p. 81) oberflächlich sei und die Wahrheit nicht getreu

*) Egy nyugateurópai elterjedésű növény!!

*) Eine westeuropäische Pflanze!!

valóságot nem egész híven
visszatükröztető volna*.)

(Lengyel.)

Dr. Jávorka Sándor szerint a tények ellentmondanak az előadó által felhozott geológiai fejlődéstörténeti hypothesiseknek. Az igen kevés nyugat és délnyugat felől jövő s nálunk keleti határokat elérő növényünkkel szemben úgy az Alföld és az erdélyi medence, valamint a Keleti Kárpátok növényföldrajzilag fontos növényeik nagy részét, melyeknek fajszáma talán százakra rúg, a Balkán keletibb részéről és a Fekete tenger egész mellé-

widerspiegele, nicht stichhaltig ist.*)

(Lengyel.)

Dr. S. Jávorka reflektiert auch auf den Vortrag Tuzson's und erwähnt, dass Tatsachen den vom Vortr. aufgestellten geologischen u. entwicklungsgeschichtlichen Hypothesen widersprechen. Den wenigen aus Westen und Südwesten stammenden und bei uns die Ostgrenze ihrer Verbreitung erreichenden Arten steht eine grosse Zahl der das ungarische Tiefland, das siebenbürgische Becken und die Ostkarpathen bevölkernden, pflanzengeogra-

*) Tuzson J. a felszólalásomban foglaltakat a szakosztályban nem tudván megcáfolni, a Bot. Közl. XI. évfolyamának 207—214., főleg azonban a 213—214. lapján válaszol azok egy részére.

Minden szakember előtt világos, hogy a felszólalásomban foglalt állítások olyan *tények*, melyeket nem lehet megcáfolni. Épp azért Tuzson — számítva a Botan. Közl. túlnyomóan laikus olvasóközönségére — a sophisma és rabulistika fegyvereivel próbál ellene küzdeni vagyis, hogy az ő szavát használjam, ferdít. Nem követhetem: őt erre a tételre, de nem is áll rendelkezésünkre annyi hely, hogy itt a szakemberek előtt jól ismeretes tényeket hosszasan fejtegetsek.

E sorok nyomtatása közben kerül a kezembe a Botan. Közl. XII. kötetének 1. füzeté, melynek 19. oldalán «Helyreigazítás» cím alatt Tuzson rendkívül burkolt formában elismeri azt, hogy az én állításom megfelel a valóságnak, vagyis, hogy ő az, aki ferdített.

(Lengyel.)

*) Nachdem J. Tuzson meine im Laufe der Diskussion vorgebrachten Angaben während der Sitzung nicht widerlegen konnte, antwortete ich im Botan. Közlem. XI. p. 207—214, insbesondere aber auf p. 213—214 auf *einen Teil* derselben. Jedem Fachmanne muss es klar sein, dass die von mir mitgeteilten Angaben *Tatsachen* entsprechen, welche nicht in Abrede gestellt werden können. Aus diesem Grunde versucht Tuzson — wobei er auf den sich überwiegend aus Laien rekrutierenden Leserkreis der gen. Zeitschrift zu rechnen scheint — mit Waffen der Sophistik und Rabulistik gegen sie aufzukommen oder um seine eigenen Worte zu gebrauchen, die Sachlage «zu verdrehen». Auf diesem Weg kann ich ihm nicht folgen, auch steht uns nicht genügend Raum zur Verfügung, um hier Tatsachen, welche jedem Fachmanne wohl bekannt sind, des längeren zu erklären.

Während der Drucklegung dieser Zeilen bemerke ich, dass Tuzson in Botan. Közl. XII. p. 19 unter dem Titel einer «Berichtigung» in sehr unklarer Weise es doch anerkennt, dass diese meine Behauptung der Wahrheit entspricht; er giebt also doch zu, dass er es war, der die Tatsachen verdreht hat.

(Lengyel.)

kéről, tehát *délkelet* felől kapták. Az előtte felszólaló LENGYEL GÉZA tagtárs megjegyzéseihez hozzáfűzi, hogy amit az előadó dolgozatában a szóban levő kritika ellenére a *Festuca amethystina* és *vaginata*, *Cuviera* (*Elymus*) *caput medusae* és *Pollinia*-ról ismételten állít, az a mostani ismereteinkkel szintén ellenkezik. Mert az előadó szerint eme fajok elterjedési területének körülbelül keleti részébe esik az Alföld, holott pl. a *Pollinia Gryllus* a Balkánon, Kis-Ázsián, Kaukázuson keresztül egészen az Indusig terem. A *Cuviera* (*Elymus*) *caput medusae* más az előadótól felsorolt növényvel együtt egyáltalában nem terem az Alföldön, hanem nálunk a Balkánon növő (egyések szerint alfajnak tartott) *C. aspera* terem. A *Festuca amethystina* és *vaginata* egymás mellett való említése csakis tévedés lehet, akár a Host elavult *F. amethystina*-ját, akár LINNÉ faját gondolta is alatta az előadó.

(Jávorka.)

phisch wichtigeren Arten gegenüber, welche aus den östlichen Teilen der Balkanhalbinsel und aus der Umgebung des Schwarzen Meeres, also aus *Südosten* herkommen. Die Zahl dieser Arten dürfte in die Hunderte gehen. Er fügt den Ausführungen Dr. LENGYEL's hinzu, dass das, was der Vortragende entgegen der in Rede stehenden Kritik über *Festuca amethystina* und *vaginata*, *Cuviera caput medusae* und *Pollinia* wiederholt behauptet, auch mit unseren heutigen Kenntnissen im Widerspruche steht. Nach dem Vortr. fällt das ung. Tiefland beiläufig in den östlichen Teil des Areales dieser Arten, während *Pollinia Gryllus* doch über den Balkan, Klein-Asien und den Kaukasus bis zum Indus vorkommt. *Cuviera* (*Elymus*) *caput medusae* u. andere vom Votr. erwähnte Arten kommen im ungar. Tieflande überhaupt nicht vor; die erwähnte Art ist bei uns durch die auch auf d. Balkan vorkommende *C. aspera* vertreten (welche einige Autoren als Unterart unterscheiden.) Die Anführung von *Festuca amethystina* u. *vaginata* nebeneinander kann nur auf einem Irrthume beruhen, sowohl wenn es sich um die veraltete Host'sche als auch wenn es sich um die LINNÉ'sche *F. ameth.* handelt.

(Jávorka.)

3. Dr. Paál Árpád «A növények fényérzékelése» czímen tart előadást.

3. Árpád Paál hält einen Vortrag «Über die Lichtempfindung der Pflanzen.»

4. Dr. Hollendonner Ferencz ismerteti a cser- és tölgy fájának mikrochemiai megkülömböztetését.

4. Franz Hollendonner bespricht die mikrochemische Unterscheidung des Eichen- u. Zerreichenholzes.

Az 1912. évi decz. hó 11-én tartott ülés. — Sitzung am 11. Dezember 1912.

1. Textoris Izabella «*Floristikai adatok Turóc vármegyéből*» cz. dolgozatát JÁVORKA S. terjeszti elő.

Szerző saját gyűjtései alapján 100-nál több növényt sorol fel a Nagy-Fátrából, melyek WAGNER J. művéből (Turóc vármegye edényes növényei) hiányoznak. Az érdekesebbek:

Equisetum variegatum, több *Cirsium*-keverékfaj, *Cirsium acaule*, *Crepis alpestris*, *Pieris Tatrae* stb.

2. Jávorka Sándor «*A Trichophorum-génusz fajai hazánkban*» czímen adott elő. Míg rége óta a közölt adatok legtöbbje kétes volt, addig újabban a *T. alpinum* dunántúli és a *T. oliganthum* líptó- és szepesmegyei előfordulása vált bizonyossá. A Magyar Nemzeti Múzeum herbáriumában levő példányok tanúsága szerint pedig a *T. alpinum*-ot SCHERFFEL AURÉL a nagytarpataki völgyben szedte, az országból eddig biztosan nem ismert *T. austriacum*-ot KALCHBRENNER és HAZSLINSZKY Szepesváralja mellett Baldóc mellett és Sivabradán szedte. SIMONKAI-nak a kralováni lápról közölt *T.*

S. JÁVORKA legt egy Arbeit Frl. Isabella Textoris's «*Floristische Beiträge zur Flora des Turóczyer Komitats*» vor. Die Verfasserin zählt mehr als 100 Arten aus der Grossen Tatra auf, welche in J. WAGNER's «*Gefässpflanzen des Turóczyer Komitats*» nicht enthalten sind. Hervorzuheben sind: *Equisetum variegatum*, mehrere *Cirsium*-Bastarde, *Cirs. acaule*, *Crepis alpestris*, *Pieris Tatrae* etc.

2. S. Jávorka spricht «*Über die Trichophorum-Arten Ungarns.*» Während die meisten älteren Angaben über das Vorkommen von *Tr.*-Arten in unserem Lande zweifelhaft waren, ist in neuerer Zeit *T. alpinum* für das Gebiet jenseits der Donau und *T. oliganthum* für das Komitat Liptó und Szepes sichergestellt worden. Nach einem von AUREL SCHERFFEL gesammelten und im Herbar des Nat.-Museums liegenden Exemplar kommt *Tr. alpinum* auch im Grosskohlbach-Tale (Tatra) vor; das für Ungarn bisher nicht nachgewiesene *T. austriacum* aber hat KALCHBRENNER und HAZSLINSZKY auf dem Moor Sivabrada bei Baldóc nächst Szepesváralja gesammelt. Die Angabe SIMONKAI's über das Vorkommen von *T. alpi-*

alpinum-a valószínűleg tévedésen vagy elnézésen alapul.)*

Végül megemlíti, hogy az északamerikai *Scirpus atrovirens* MUHL.-t, melyet Höck Európából csak 1892. és 1909.-ből közöl, mint behurczolt növényt, STEINITZ még 1879.-ben gyűjtötte Budapest mellett az Angyalföldön.

3. Blattny Tibor «*Ujabb adatok a Syringa Josikaeu elterjedéséhez*» cz. dolgozatát THAISZ L. terjeszti elő.

Szerző egyrészt megerősít egyes eddig kétesnek tartott előfordulásokat (így Janka keletcsényi adatát, ahol 2 helyen is sikerült megtalálni, valamint a BAUMGARTEN-től származó hunyadmegyei lelőhelyet) másrészt számos új adatot tesz közzé.

A részletes ismertetésben szerző az «Erdélyi középhegység»-ből 16, hazánk északkeleti részéből pedig 12 lelőhelyet állapít meg.

THAISZ L. közli, hogy a *S. Josikaeu*t újabban megtalálta Galicziában is, még pedig két ponton Karlsdorf mellett. (Lásd Magy. Bot. Lapok XI : 236.)

4. Paál Árpád «*A sötétben képződő chlorophyll*»-ről értekezik.

5. Moesz Gusztáv «*Két érdekes homoki csészegombáról*» tart előadást. (V. ö. lapunk ezen számának 133. oldalával.)

*) SIMONKAI szóbeli közlése szerint *Eriophorum gracile*-re vonatkozik.

num auf dem Kralovaner Moor dürfte auf einem Irrtume oder einem Schreibfehler beruhen.)*

Zum Schlusse erwähnt der Vortr., dass W. STEINITZ schon i. J. 1879 auf dem Angyalföld bei Budapest den nordamerikanischen *Scirpus atrovirens* MUHLENB. gesammelt hat, den Höck erst aus d. J. 1892 und 1909 als Ankömmling in Europa erwähnt.

J.

3. L. v. THAISZ legt eine Arbeit T. Blattny's über «*Neuere Angaben zur Verbreitung der Syringa Josikaeae*» vor. Es wurden z. T. einige bisher zweifelhafte Angaben (z. B. die von JANKA bei Keletcsény entdeckten Standorte, wo die Pfl. an 2 Stellen wieder gefunden wurde, ferner der BAUMGARTEN'sche Standort im Hunyader Komitate) bestätigt, z. T. aber neue Standorte angeführt. So werden aus dem Siebenbürgischen Mittelgebirge 16, aus dem nordöstlichen Teile unseres Landes aber 12 Standorte erwähnt.

L. v. THAISZ fügt hinzu, dass es ihm neuerdings gelungen sei, diese Pflanze auch in Galizien aufzufinden, u. zw. an 2 Stellen bei Karlsdorf. (Vgl. Ung. Bot. Bl. XI : 236.)

4. A. Paál spricht «*Das im Dunklen entstehende Chlorophyll*».

5. G. Moesz spricht «*Über zwei interessante sandbewohnende Discomyceten*» (Vgl. p. 133 d. Zeitschr.).

*) Nach mündl. Mitteilung. SIMK.'s bezieht sich diese Angabe auf *Eriophorum gracile*. (Red.)

Az 1913. január hó 8-án tartott ülés. — Sitzung am 8. Januar 1913.

1. **Istvánffi Gyula** «*Tanulmányok a szőlő peronosporájáról*» czímmel főleg a peronospora lappangási időszakára vonatkozó vizsgálatait ismerteti.

2. **Tomek J.** «*Adatok a buzatermés ismeretéhez*» cz. nyomtatásban megjelent dolgozatát ismerteti.

3. **Borza Sándor** «*Cerastium-tanulmányok*» cz. dolgozatát, mely egy készülő monographia előmunkálata SZABÓ Z. terjeszti elő.

1. **J. v. Istvánffy** hält einen Vortrag unter dem Titel «*Studien über die Peronospora des Weinstockes*», welche sich hauptsächlich auf die Incubationszeit der Krankheit beziehen.

2. **J. Tomek** bespricht seine im Druck erschienene Arbeit: «*Beiträge zur Kenntnis der Weizenfrucht.*»

3. **Z. v. Szabó** legt eine Arbeit **Sándor Borza's** «*Cerastium-Studien*» vor, welche Vorarbeiten zu einer Monographie darstellen.

Az 1913. évi február hó 12-én tartott ülés. — Sitzung am 12. Feber 1913.

1. A szerkesztőnek és jegyzőnek a szakosztály előző évi működését ismertető jelentései után a szakosztály tisztújítást tartott, melynek során megválasztották elnökké Dr. MÁGOCSY-DIETZ S. tud. egyet. tanárt, al-elnökké Dr. FILÁRSZKY NÁNDOR-t a Nemzeti Múzeum osztályigazgatóját, szerkesztővé Dr. MOESZ GUSZTÁV nemz. muzeumi igazgatóórt, jegyzővé pedig Dr. SZABÓ ZOLTÁN egyet. magántanárt.

2. **Sávoly Ferencz** előad «*A peronosporának időjárási igényei*» czímmel.

3. **Tuzson J.** ismerteti J. JANCHEN E. génusz-katalogusának II. kiadását.

1. Der Redakteur und der Schriftführer legt einen Bericht ü. die Tätigkeit der Sektion im vergangenen Jahre vor. Sodann wird zur Wahl des Vorstandes geschritten. Zum Präsidenten wurde Univers.-Prof. Dr. S. MÁGOCSY-DIETZ, zum Vizepräsidenten Dr. N. FILÁRSZKY, Abteilungs-Direktor am Ungar. National-Museum, zum Redakteur Dr. G. MOESZ, Custos-Direktor am National-Museum, zum Schriftführer Priv.-Doz. Dr. ZOLTÁN v. SZABÓ gewählt.

2. **F. Sávoly** hält einen Vortrag «*Über die klimatischen Ansprüche der Peronospora.*»

3. **J. Tuzson** bespricht das Werk E. JANCHEN's: «*Die europ. Gattungen der Farn- u. Blütenpflanzen.*»

4. Moesz G. bemutatja PANTOCSEK J. «A Fertő kóvamoszat viránya» cz. munkáját. (Lásd M. B. L. XI : 347.)

4. G. Moesz legt das Werk J. PANTOCSEK'S über «Die Diatomaceen-Flora des Neusiedler-Sees» vor. (Vgl. Ung. Bot. Bl. XI : 347.) L.

Gyűjtemények. — Sammlungen.

Jegyzék Magyarország növényeinek gyűjteményéhez. *Kiadja a Magy. Nemz. Múzeum Növénytani Osztálya*. I. Centuria. Budapest 1912.

Örömmel kell üdvözlünk a Magyar Nemzeti Múzeum Növénytani Osztályát ezen vállalat megindítása alkalmából, mely hivatva van arra, hogy hazánk flórájának ismeretét a legszélesebb körökben elterjessze. Nemcsak régen érzett hiányt fog evvel pótolni, hanem hazánk első növénytani intézményének módjában lesz itten egyes kétes alakokat tisztázni, újabbakat közzétenni s így a tudomány részére hasznos szolgáltatásokat teljesíteni.

Általános a panasz a külföldi herbariumoknak magyar növényekben való szegénysége miatt. Az e tekintetben uralkodó viszonyok megváltoztatására tehát a megindult exsiccata-vállalat a legjobb reményekkel kecsegtet annál is inkább, mert a KERNER-féle «Flora exsiccata Austro-Hungarica», melynek révén számos magyarföldi növény jutott a külföldi gyűjteményekbe, egy a közel

Schedae ad Floram Hungaricam Exsiccata a sectione botanica Mus. Nat. Hung. editam. Centuria I. Budapest 1912.

Das Unternehmen der botan. Abteilung des ungar. Nationalmuseums, ein ungarisches Exsiccatenwerk herauszugeben, ist mit Freude zu begrüßen, da es wesentlich dazu beitragen wird, die Kenntnis unserer Landesflora in den weiteren Kreisen zu verbreiten. Es wird nicht nur einem lange gefühlten Mangel abhelfen, sondern dem botanischen Institute, welches bei uns in erster Linie dazu berufen ist, auch Gelegenheit bieten, zweifelhafte Angaben zu berichtigen und neuere zu ermitteln und dadurch der Wissenschaft wesentliche Dienste zu leisten.

Die Klage der ausländischen grösseren Herbare über Mangel an ungarischem Material ist allgemein. Das neue Unternehmen wird auch voraussichtlich diesem abhelfen umso mehr, als die von KERNER in das Leben gerufene «Flora exsiccata Austro-Hungarica», durch welche sonst doch so manche ungarische Pflanze in die ausländischen Sammlungen gelangt ist, mit einer demnächst

jövőben kiadandó utolsó kötet-
tel tudomásunk szerint befe-
jeztetik.

Az exsiccata-vállalat megin-
ditása remélhetőleg sokakban fel-
fogja ébresztetni a gyűjtési ked-
vet, mely esetleg új adatok fel-
találására is vezethet.

Az első centuria gazdag tar-
talmában 20 gomba, 3 moszat,
6 moha, 1 haraszt. (*Notholaena*
Marantae (L.) R. BR.: Fruska
Gora, leg. JÁVORKA.) és 70 virá-
gos növényfaj foglal helyet. Az
utóbbiak közül érdemesnektart-
juk a következőket kiemelni:

erscheinenden Lieferung abge-
schlossen werden soll. Das Ex-
siccatenwerk wird ohne Zwei-
fel auch bei vielen die Sammel-
lust erregen, welche sicher
auch hier ihre Früchte tragen
wird.

Die erste Centurie enthält
20 Pilze, 3 Algen, 6 Moose,
einen Farn (*Notholaena Maran-
tae* von der Fruška Gora leg.
JÁVORKA), und 70 Blütenpflan-
zen. Von den letzteren heben
wir hervor:

Arceuthobium Oxycedri (D. C.) M. B. (Senj, leg. KÜMMERLE),
Anemone transs. (FUSS) HEUFF. (in m. Cenk ad Brassó, loc. class.,
leg. KURIMAY), *Eranthis hiemalis* (L.) SALISB. (inter Komárom et
Ács, leg. JÁVORKA et TIMKÓ), *Delphinium fissum* W. K. (Cenk,
leg. KURIMAY), *Dentaria trifolia* W. K. (in m. Kalnik, leg. KÜM-
MERLE), *Alyssum conglobatum* FIL. et JÁV. (Pilisszentiván, loc.
class., leg. FILARSZKY et JÁVORKA), *Thlaspi goesingense* HAL. et f.
truncata BORB. (Borostyánkő, leg. FIL. et KÜMM.), *Linum dolomiti-
cum* BORB. (Pilisszentiván, loc. cl. leg. FIL., KÜMM. et JÁV.), *Linum*
tauricum ssp. *L. uncinerve* ROCH. (Herkulesfürdő, leg. JÁV.), *Sibiraea*
croatica DEG. (Velinac, leg. KÜMM.), *Potentilla Haynaldiana* JANKA
(Pareng, leg. JÁV.), *Athamanta hungarica* BORB. (Herkulesfürdő,
leg. JÁVORKA), *Peucedanum Rochelianum* HEUFF. (Retyezát, leg.
JÁVORKA), *Onosma viride* BORB. ssp. *O. banaticum* SÁNDOR (Orsova,
leg. JÁV.), *Scutellaria alpina* L. (in m. Arzsána, leg. JÁV.), *Cam-
panula crassipes* HEUFF. (Kazán et Herkulesfürdő, leg. JÁV.),
C. sparsa FRIV. (Kazán, leg. JÁV.), *Chrysanthemum Zavadzkyi* HERB.
(Comit. Szepes: Pieninek, leg. FIL. et SZURÁK), *Hieracium pseudo-
fastigiatum* DEG. et ZAHN (Herkulesfürdő, leg. JÁV.), *Asphodeline*
liburnica (SCOP.) RCHB. (Senj, leg. FIL. et KÜMM.), *Scilla autumnalis*
L. (Tihany, leg. FIL. et JÁV.), *Sternbergia colchiciflora* W. K. (Buda-
pest, leg. FIL., JÁV. et SZURÁK), *Rhynchospora alba* (L.) Vahl
(Szuchahora, leg. JÁV.), *Sesleria bulensis* BORB. (Budapest, leg. JÁV.),
Sesleria tenuifolia SCHRAD. ssp. *S. kalnikensis* JÁV. (Kalnik, loc.
class. leg. KÜMMERLE), *Festuca Xanthina* R. et SCH. (Herkules-
fürdő, leg. FIL. et JÁV.).

L.

Flora polonica exsiccata.

Ez alatt a czim alatt jelenik meg egy újabb exsiccata-vállalat, mely egy lengyel phycothecát, mykothecát és bryothecát is foglal magában.

A vállalat szerkesztője RACIBORSKI M. professor. Lwow-(Lemberg.).

Unter diesem Titel erscheint ein neues Exiccatenwerk, welches auch eine Phycotheka, eine Mykotheka und eine Bryotheka polonica umfasst. Der Redacteur ist Prof. RACIBORSKI in Lwow (Lemberg).

D.

E. Prager: Sammlung europäischer Harpidium- und Calliargon-Formen. 1912. Berlin. Selbstverlag.

E. PRAGER-nek, lapunk XI. 1912. évf. 226. oldalán ismertett gyűjteménye szépen száritott példákban most jelent meg egy újabb sorozatban, melyben hazai adatot is találunk, t. i.:

Die im M. B. L. 1912 S. 226 besprochene Sammlung E. PRAGER's, welche wegen der schön getrockneten Exemplare Beachtung verdient, enthält in der zuletzt erschienenen Serie auch eine Form aus Ungarn, nämlich:

Nr. 92. *Drepanocladus purpurascens* (SCHPR.) LOESKE var. *falcatus* WARNST. Hohe-Tátra: «Klein-Kohlachtal» im Abflusse des ersten Sees der «Ungarischen 5 Seen» 2000 m auf Granitfelsen. 2. VIII. 1912. leg. Dr. I. GYÖRFFY.

γ.

Musci europaei exsiccati. Die Laubmoose Europas unter Mitwirkung namhafter Bryologen und Floristen herausgegeben von ERNST BAUER. Serie 18. Nr. 851—900 (Nachträge zu Nr. 51—300) Prag, am 15. Sept. 1912; Serie 19. Nr. 901—905. (Nachträge zu Nr. 301—450) Prag, am 30. Nov. 1912.

Dr. E. BAUER «külözetellen, pompás gyűjteményének újabb 2 seriesében hazánk mohflóráját is érintő több adat jelent meg, amelyek a nevezetesebb ritkaságokkal és új alakokkal együtt a következők:

Von dieser wertvollen, unentbehrlichen Sammlung Dr. BAUER's sind zwei neue Serien erschienen, welche auch mehrere neue Formen resp. Moose von ungarischen Standorten enthalten, u. zw.:

Serie 18. Nr. 853 *Andraea frigida* HÜBEN. var. *sudetica* LIMPR. c. fr. Hohe-Tátra, Kl. Kohlachtal auf der Seewand der «Fünf Seen» 1920 m leg. GYÖRFFY — Nr. 854 *A. nivalis* fo. *Greschikii* RÖLL: Hohe-Tátra, ebendort leg. GYÖRFFY — Nr. 863. *Bruchia palustris* (B. E.) HAMPE var. *Degenii* GYFFY: Hohe Tátra, Barlangliget bei der Villa Lersch 780 m leg. GYÖRFFY — Nr. 872 *Molendia Sendtneriana* var. *Limprichtii* GYFFY: Hohe-Tátra, Javorinaer Kalkalpen Hohe-Nowy, 1560 m leg. GYÖRFFY — Nr. 873

M. Sendtneriana fo. *plantae lucigenae*: Hohe-Tátra Javorinaer Kalkalpen: Gr. Muran 1500 m leg. GYÖRFFY — Nr. 874 *M. tenuinervis* LIMPR. fo. pl. lucig.: Hohe-Tátra Bélaer Kalkalpen Hintere Fleischbänke 1925, 2000 m leg. GYÖRFFY — Nr. 881 *Dicranum groenlandicum* BRID. neben dem Steinbachsee 1762 m leg. GYÖRFFY — Nr. 887 *Pottia Heimii* (HEDW.) B. E. fo. *pusilla* LOESKE: Neusiedler See in Wassergräben zwischen Neusiedl und Goyss leg. M. KLAUS. — Nr. 897 *Tortula calcicola* GREBE: Hessen leg. GREBE.

Série 19. Nr. 907 *Pohlia hercynica* WARNST. nov. sp. (*Pohlia Rothii* [CORRENS] var. *hercynica* GREBE u. LOESKE): Harz, leg. GREBE: «Nach LOESKE ist sie für eine luxuriante Wasserform der *P. Rothii* zu halten, während C. WARNSTORF vorläufig eine neue Art vermutet». — Nr. 912. *Pohlia Rothii* (CORRENS) BROTH. var. *compacta* LOESKE: Harzburg leg. LOESKE — Nr. 915 *Mniobryum albicans* (WAHLENB.) LIMPR. fo. *ramosa* RÖHL: Baden-Baden leg. RÖHL — Nr. 935 *Bryum ventricosum* DICKS. fo. *laxa* PODPERA: Klagensfurt leg. E. BAUER.

A gyűjteményhez van mellékelve: a 2 series schedája és a *M. B. L. XI. 1912: 64–66* separatuma a *Mol. Sendtn. var. Limprichtii* leírásával.

Beigelegt sind die Schedae und Bemerkungen zur 18. u. 19. Serie, sowie ein S.-Abdr. aus dem *Ung. Bot. Bl. XI. 1912: 64–66* mit der Diagnose von *Mol. Sendtn. var. Limprichtii*.

γ.

A növények szárításának egy új módszerét, mely különösen botanikai expedícióknak nagyon előnyös, írja le LITWINOW D. J. a *Bullet. für angew. Botan.* 1912. 12. számában.

Ennél a módszernél egy vékony szövésű olcsó szűrke gyapjuszövetet használnak, melyet egy 43×28 nagyságú kartonlapra csavarnak fel. A felcsavart szövet egyes rétegei közé tesszük a növényeket tartalmazó papíriveket s így tehát a szövet helyettesíti a köztes réteget, melyhez a botanikusok eddig többnyire szűrke szűrőpapírt használtak. A felcsavart véget azután présbe tesszük.

A szövetnek az volna az előnye, hogy a nedvességet jobban szívja magába (mert az

Eine neue Methode für das Trocknen der Pflanzen welche sich besonders bei botanischen Forschungsreisen bewährt, beschreibt D. J. LITWINOW im *Bullet. für angew. Botanik*, 1912, No. 12. Sie besteht in Anwendung eines billigen, dünn gewebten Tuches aus grauer Wolle, welches auf eine dünne Kartonpappe von 43×28 cm. aufgewickelt wird. Zwischen die einzelnen Lagen des aufgerollten Tuches legt man die Papierbogen mit den gesammelten Pflanzen: das Tuch vertritt also die Stelle der Zwischenlagen, zu welchen die Botaniker gewöhnlich das graue Löschpapier verwenden. Das ganze Convolut kommt dann in die Presse. Das Tuch soll den

állati szörök állítólag hygrokopikusabbak, mint a növényi rostok), gyorsabban szárad és tartósabb mint a papír s ezek következtében kevesebbe kerül, mint az itatóspapír.

Vorteil haben, dass es die Feuchtigkeit besser aufsaugt (tierische Haare sollen hygroskopischer sein als Pflanzenfasern), dass es schneller trocknet und dauerhafter ist, als Papier und in Folge dessen auch billiger zu stehen kommt, als Löschpapier. D.

Jénai szünidei tanfolyam. — Ferienkurse Jena.

Augusztus 4—16-ig.

A tanfolyam f. évben immár a 25-ik.

Előadás alá kerül 50 különféle tárgy, többnyire 12—12 órában.

Természettudományi osztály: természetbölcészet; növénytani-, mikroszkopiai és állattani gyakorlatok; csillagászat; ásványtan; vegytan; természettan; élettan és élettani lélektan. Ezenkívül még számos neveléstani, irodalomtörténeti, hittudományi és államtudományi előadás.

Kimerítő programot készséggel küld a szünidei tanfolyam titkársága. (Jena, Gartenstrasse 4.).

Vom 4—16. Aug. 1913.

Diese Kurse finden in diesem Jahre zum 25. Mal statt.

Es werden im ganzen mehr als 50 verschiedene Kurse gehalten, meist zwölfstündige.

Naturwissenschaftliche Abteilung: Naturphilosophie; Botanik; botanisch-mikroskopisches Praktikum; Zoologie; zoologisches Praktikum; Astronomie; Mineralogie; Chemie; Physik; Physiologie; physiologische Psychologie.

Ferner sei auf die pädagogischen, literaturgeschichtlichen, religionswissenschaftlichen und staatswissenschaftlichen Kurse hingewiesen.

Ausführliche Programme sind kostenfrei durch das Sekretariat der Ferienkurse (Jena, Gartenstrasse 4) zu haben.

Személyi hírek. — Personalnachrichten.

Dr. FILARSZKY NÁNDOR-t a Magyar Nemzeti Múzeum növényt. osztályának igazgatóját m. k. udv. tanácsossá nevezték ki.

Dr. FERD. FILARSZKY, Director d. botan. Abteilung d. Ungar. Nationalmuseums wurde zum kön. ung. Hofrat ernannt.

A horvát flóra kutatása terén nagy érdemeket szerzett botanikusunk Prof. DRAGUTIN HIRC, a zágrábi kir. tud. egyet. botan. kert és intézet assistense 1913 április 16.-án ünnepelte születésének 60. s botan. irod. működésének 40. évfordulóját.

Dr. DOBY GÉZÁT, a magyar-óvári vegyikísérleti állomás fő-vegyészét, a budapesti tud. egyetemen a növényélettani chemia magántanárává képesítették.

KÜKENTHAL GEORG Oberpfarrert az 1913. évre az Académie internationale de Botanique igazgatójává választották.

Dr. VOUK V.-t a wieni növény-élettani intézet assistensét kinevezték középisk. tanárrá s szolgálattételre beosztották a zágrábi tud. egyet. növénytani intézethez.

Dr. WETTSTEIN RIKÁRD professort megválasztották a Deutsche botan. Gesellsch. elnökévé.

Dr. WIESNER J. prof.-t 75. születésnapja alkalmából a szt.-pétervári cs. tud. akadémia külföldi level. tagjává választotta.

Dr. SENN G. prof.-t kinevezték r. egyet. tanárrá, a baseli tud. egyet. növényt. intézetének és botan. kertjének igazgatójává (Prof. Dr. FISCHER ALFRÉD utódjává).

Dr. GOEBEL K. (München), Dr. VÖCHTING (Tübingen) és Dr. VRIES H. (Amsterdam) professzorokat a porosz tud. akadémia level. tagjává választották.

Am 16. April 1913. vollendete der um die Erforschung der Kroatischen Flora hochverdiente Botaniker Prof. DRAGUTIN HIRC, Assistent am botan. Garten und Institute der kgl. Univers. in Zagreb, sein 60. Lebensjahr (das 40. seiner botanisch-literarischen Tätigkeit).

Dr. GÉZA VON DOBY, Oberchemiker an der k. ung. chem. Versuchsstation in Magyaróvár, hat sich an der Universität von Budapest aus pflanzenphysiologischer Chemie habilitiert.

Oberpfarrer GEORG KÜKENTHAL wurde zum Director der Académie internationale de Botanique pro 1913 gewählt.

Dr. V. VOUK, Assistent am pfl.-physiol. Institut der Univ. Wien, wurde zum Mittelschullehrer ernannt u. dem. botan. Institut der Univ. Zagreb zugeteilt.

Prof. Dr. RICHARD V. WETTSTEIN wurde zum Präsidenten d. Deutschen botan. Gesellsch. gewählt.

Prof. Dr. J. WIESNER wurde anlässlich seines 75. Geburtstages von der kaiserl. Akademie der Wiss. in St.-Petersburg zum auswärtigen korr. Mitgliede gewählt.

Prof. Dr. G. SENN wurde zum ord. Prof. u. Director des botan. Gartens u. Institutes der Univ. Basel (als Nachf. von Prof. Dr. ALFRED FISCHER) ernannt.

Prof. Dr. K. GOEBEL (München), Prof. v. VÖCHTING (Tübingen) u. Prof. Dr. H. de VRIES (Amsterdam) wurden von der kgl. preus. Akad. d. Wiss. zum korr. Mitgliedern gewählt.

Dr. GUTENBERG H. a berlini egyetemen az általános növénytan magántanára professori címet kapott.

Dr. GODLEWSKY EMIL-t, a krakói egyetemen a biológia rk. tanárát r. tanárrá nevezték ki.

Dr. SCHROEDER H.-t, a kiel egyetem magántanárát rk. tanárrá nevezték ki.

Dr. H. v. GUTENBERG, Privatd. für allg. Botan. an d. Univ. Berlin, erhielt den Titel Professor.

Dr. E. GODLEWSKY, a. o. Prof. der Biologie an d. Univ. Krakau, wurde z. ord. Prof. ernannt.

Dr. H. SCHROEDER, Privatdozent an d. Univ. Kiel, w. z. a. o. Prof. ernannt.

Meghalt. — Gestorben.

CRÉ L., a növénytan professora a rennesi (Franciaország) Fac. des sciences-en.

L. CRÉ, Prof. d. Botan. an d. Fac. des sciences in Rennes (Frankreich).

Az előfizetéseket (egész évre belföldön 10 kor., külföldön 11 kor. 44 fill.) s kéziratokat kérjük a lap kiadójának címére (Dr. DEGEN Árpád, Budapesten, VI., Városligeti fasor, 20/b. sz. a.) küldeni.

Praenumerationen (ganzjährig für das Inland 10 Kronen, für das Ausland 11 Kronen 44 Heller) und Manuscripte bitten wir an den Herausgeber des Blattes (Dr. A. v. DEGEN, Budapest, VI., Városligeti fasor 20/b.) zu adressieren.

Kérelem a tisztelt munkatársainkhoz.

Tisztelettel felkérjük t. munkatársainkat, hogy kézírataikban minden latin növénynevet *egyszer*, minden szerző nevét s egyáltalában a személynéveket *kétszer* aláhúzni sziveskedjenek.

A szerkesztőség.

Wir ersuchen unsere geehrten Herren Mitarbeiter, in ihren Manuscripten die lateinischen Pflanzennamen *einmal*, die Autorennamen aber *zweimal* zu unterstreichen.

Die Redaction.

A budapesti m. kir. állami
vetőmagvizsgáló állomás kiadá-
sában megjelenő:

Magyar fűvek gyűjteménye

ezimű gyűjteményből megje-
lent a VII. kötet (50 számmal);
kapható a nevezett intézetben
(II. ker., Kis Rókus-utca 15.)

Ára: a herbarium-kiadásnak

belföldön 10 kor. — fill.
külföldön 12 kor. 50 fill.
(esomagonkint),

a könyvalaku kiadásnak

belföldön 30 kor. — fill.
külföldön 35 kor. — fill.
(kötetenkint,

a szállítási költségen kívül).

A VII. kötet tartalma. — Index tomi VII.

301. *Panicum miliaceum*, L.
302. *Setaria italica*, (L.) P. Beauv.
var. *Metzgeri* Hack.
303. *Setaria germanica*, (L.) P. Beauv.
304. *Phleum Bertolonii*, D. C.
305. *Phleum subulatum*, Savi.
306. *Alopecurus laguri* 'ormis, Schur.
307. *Agrostis alpina*, Scop.
308. *Deschampsia media*, (Gouan) R.
et Sch.
309. *Avenastrum convolutum*, (Presl)
Fritsch.
310. *Avenastrum pratense*, (L.) Jess.
311. *Sesleria transsylvanica*, Schur.
312. *Sesleria barcensis*, Siökn.
313. *Sesleria Biefzii*, Schur f. *Tatrae*,
Nob.
314. *Poa pumila*, Host.
315. *Poa caesia*, Sm.
316. *Poa Rehmanni*, (Richt.) A. et G.
317. *Poa capillifolia*, Kalkbr.
318. *Poa palustris*, L. f. *brevifolia*, Hack.
319. *Poa levisculmis*, Borb.
320. *Glyceria fluitans*, (L.) R. Br.
321. *Glyceria pedicellata*, Town.
322. *Glyceria plicata*, Fr. f. *versicolor*
Hausskn.)
324. *Glyceria nemoralis*, (Uechtr.)
Uechtr. et Koern.
325. *Glyceria aquatica*, (L.) Wahlbg.
326. *Atropis limosa*, Schur f. *eumana*,
Nobis.
327. *Festuca ovina*, L.

Von dem im Verlage der
kön. ung. Samenkontroll-Station,
in Budapest unter dem Titel:

Gramina hungarica

erscheinenden Exsiccata-Wer-
kes ist nunmehr auch Band
VII (50 Nummern) erschienen;
erhältlich bei dem genannten
Institute (II., Kleine Rochus-
gasse 15.)

Preis: der Herbarausgabe im

Inlande 10 Kron. — Hell.
Auslande 12 Kron. 50 Hell.
(pro Fascikel),

der gebundenen Ausgabe im

Inlande 30 Kron. — Hell.
Auslande 35 Kron. — Hell.
(pro Band,

ausser den Transportspesen).

328. *Festuca coarctata*, Hack.
329. *Bromus pauciflorus*, Rohl.
330. *Bromus Gussonei*, Parl.
331. *Brachypodium Plukenetii*, (All.)
Beauv.
332. *Agropyron caninum*, (L.) R. et Sch.
333. *Agropyron pauciflorum*, Schur.
334. *Agropyron biflorum*, (Brign.) R.
et Sch.
- 334b. *Agropyron biflorum*, (Brign.) R.
et Sch.
335. *Agropyron janormitanum*, (Bert.)
Parl.
336. *Agropyron repens*, (L.) Beauv.
337. *Agropyron repens*, (L.) Beauv. f.
trichorhachis Rohl.
338. *Agropyron Vaillantianum*, (Wulf.
et Schreb.)
339. *Agropyron litorale*, (Host) Dum.
340. *Agropyron caesium*, Presl.
341. *Agropyron intermedium*, (Host) P.
Beauv.
342. *Agropyron intermedium*, (Host) P.
B. f. *aristatum*, (Sadl.)
343. *Agropyron hispidum* (A. et G.)
344. *Agropyron arenicolum*, (Kern.)
345. *Agropyron trichophorum*, (Link)
Richt.
346. *Agropyron trichophorum* f. *chaetophorum*, Nobis.
347. *Agropyron banaticum*, (Heuff.)
348. *Agropyron cristatum*, (L.) R. et Sch.
349. *Agropyron calvum*, (Schur.)
350. *Agropyron ciliatum*, Nobis.

Megjelent: 1913 május hó 28-án. — Erschienen: am 28. Mai 1913.

PALLAS RÉSZVÉNYTÁRSASÁG NYOMDÁJA BUDAPESTEN.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1913

Band/Volume: [12](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [A M.K. Term -tud. Társulat növénytani szakosztályának 1912. november hó 13-án tartott ülése. — Sitzung d. bot. Sektion d. Kön. ung. naturwiss. Gesellschaft am 13. November 1912.etc. 136-154](#)